

EUROJÄRJESTELMÄ
EUROSYSTEMET

Rahoituskriisistä uuteen nousuun

Pääjohtaja
Erkki Liikanen

9.9.2010
Eduskunta

Teemat

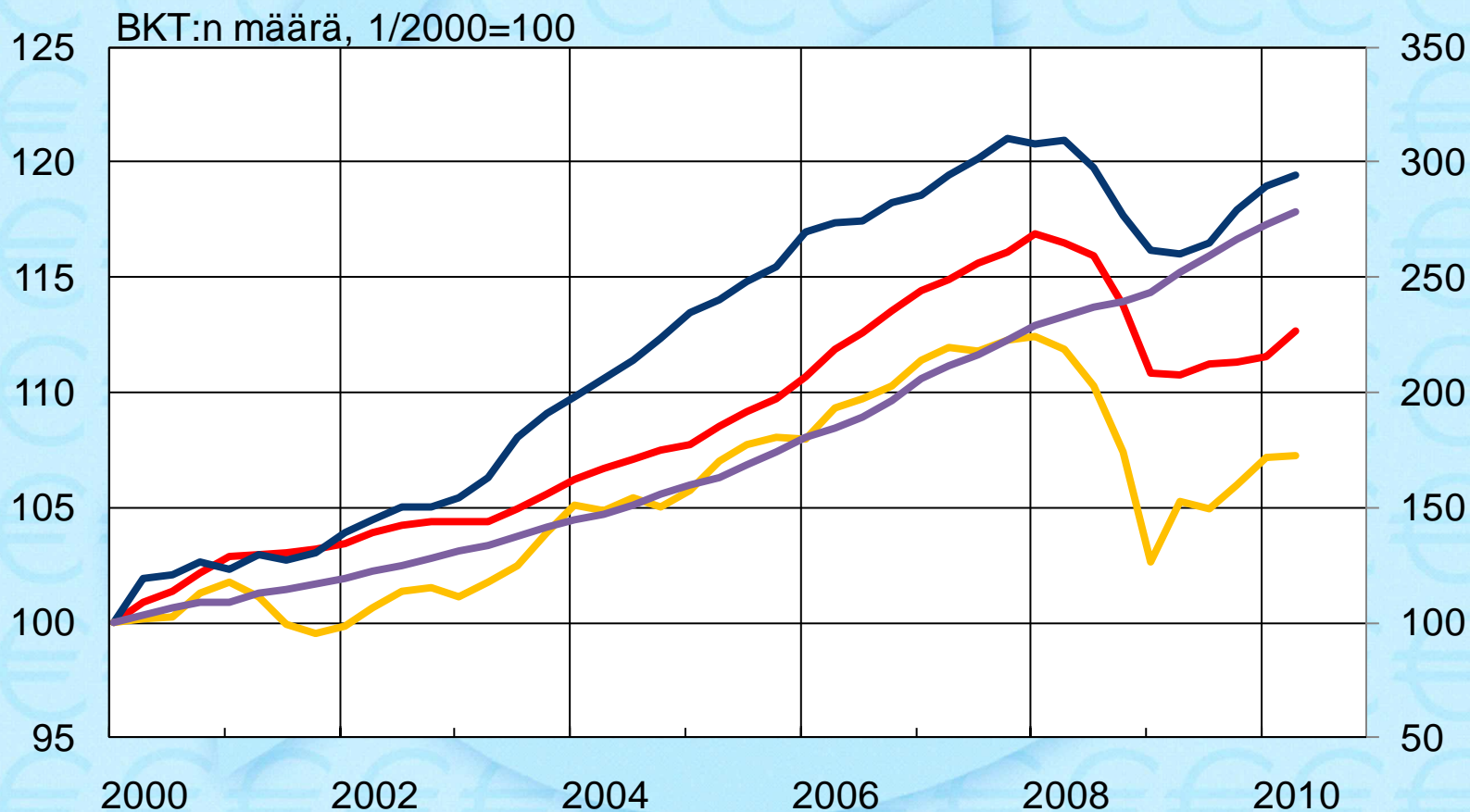
- 1. *Maailmantalous elpynyt mutta epävarmuutta yhä paljon***
- 2. *Rahoitusmarkkinakriiseistä toipuminen aina hidasta***
- 3. *Suomen talous elpyy vihdoin, mutta haasteet suuria***
- 4. *EKP:n rahapolitiikka välittyi Suomessa korkoihin muita maita nopeammin***
- 5. *Pankit liian suuria kaatumaan? Pitääkö rajoittaa niiden kokoa vai pienentää kaatumismahdollisuutta?***

1. Maailmantalous elpynyt, mutta epävarmuutta yhä paljon

Maailmantalouden elpyminen eritahtista

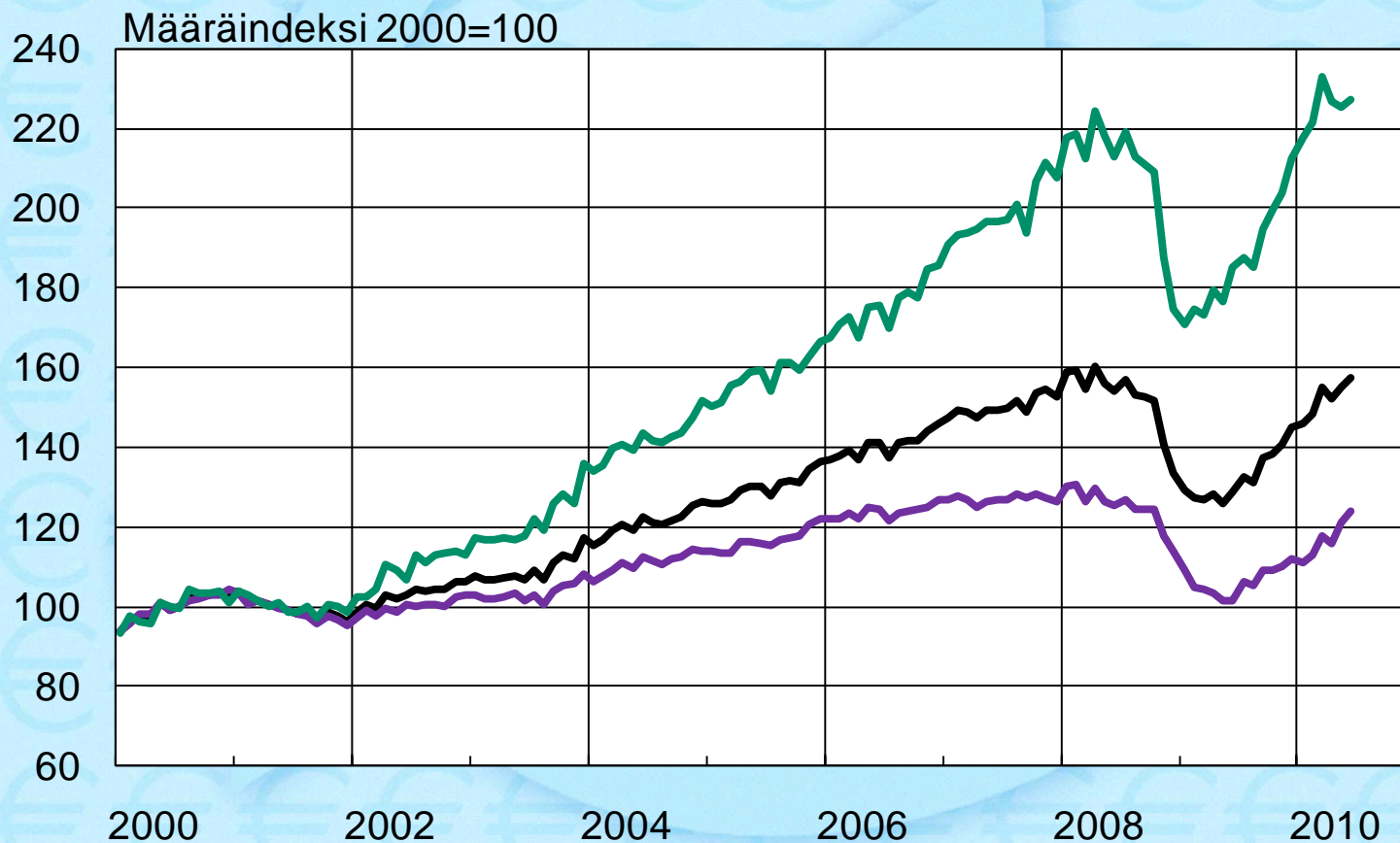
— Euroalue — Yhdysvallat — Japani — Kiina (oikea asteikko)

Lähteet: BEA, ESRI, Eurostat, Kiinan tilastoviranomaiset ja Suomen Pankki.

Maailmankaupan elpyminen ripeää – viime kuukausina rauhoittumisen merkkejä

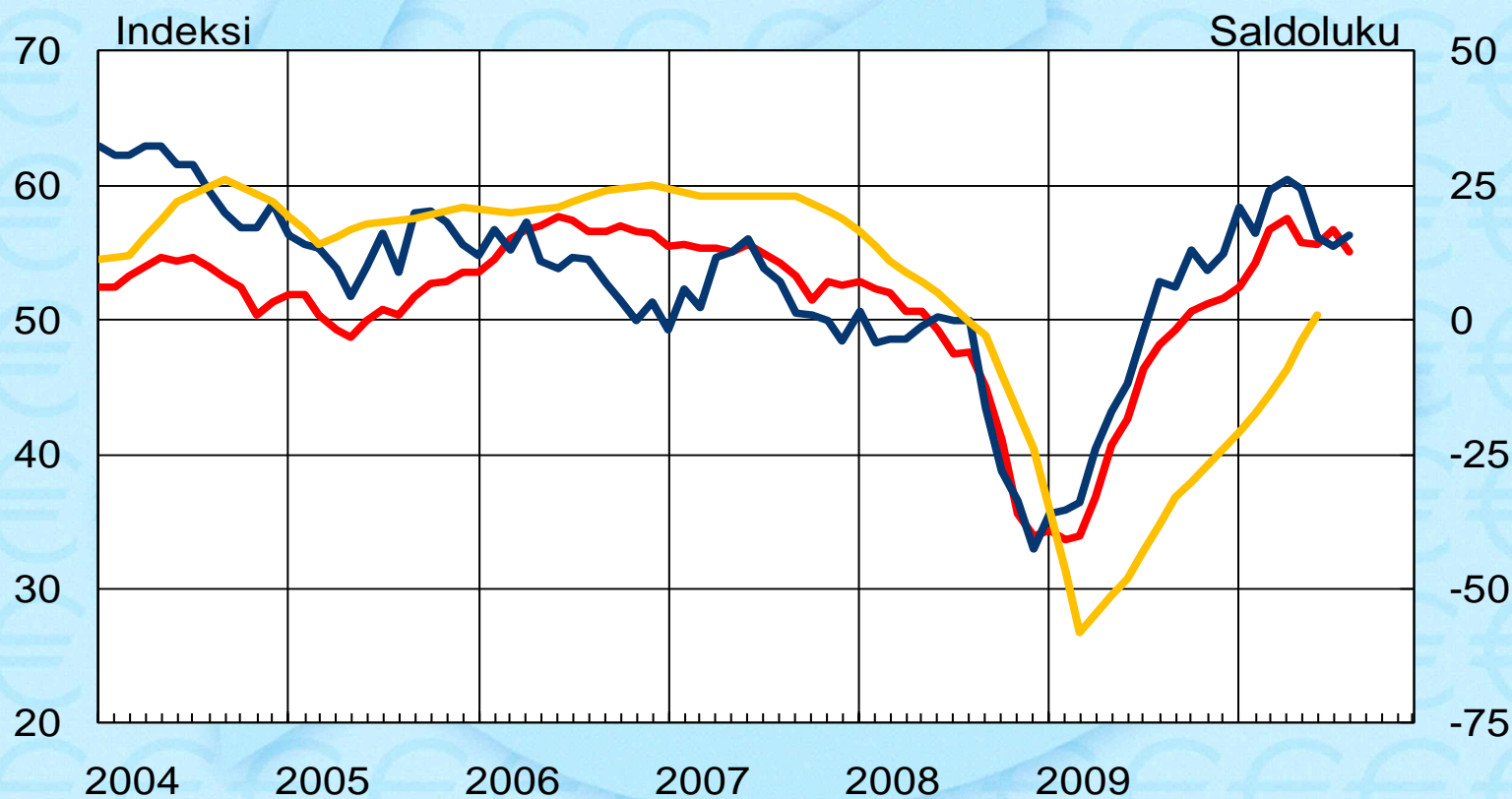
- Maailmankauppa
- Kehittyvien talouksien tuonti
- Kehittyneiden maiden tuonti

Lähde: CPB Netherlands.

Teollisuuden luottamuksen nousu tasaantunut – mutta kasvu jatkuu

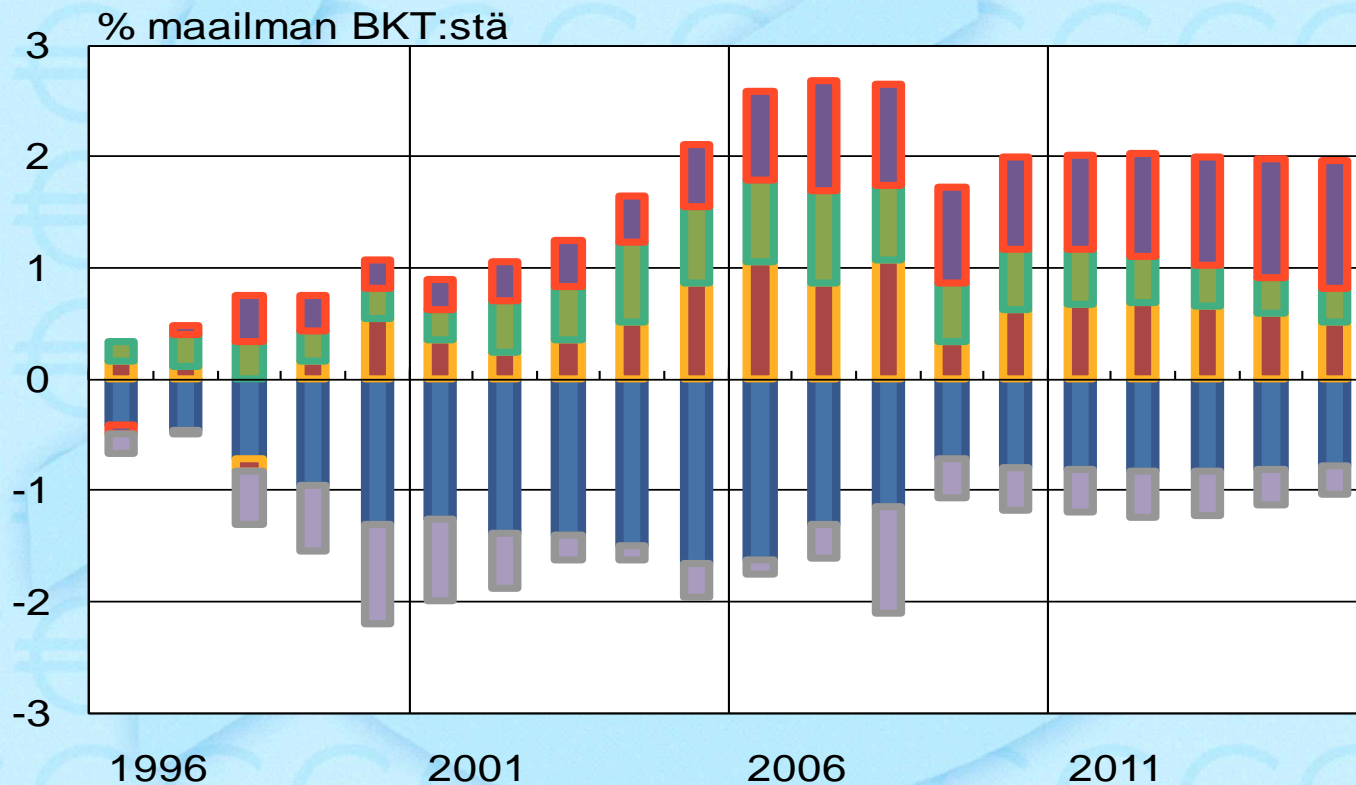
- Euroalueen ostopäällikköindeksi
- Yhdysvaltain ostopäällikköindeksi
- Japanin Tankan-indeksi (oikea ast.)

Lähteet: Bloomberg, ISM ja Reuters.

Globaalit vaihtotase-epätasapainot jatkuvat

- Yhdysvallat
- Saksa ja Japani
- Muut maat + tilastovirhe
- Öljytuottajamaat
- Kiina ja muut kehittyvät Aasian maat

Lähde: IMF WEO April 2010.

Vuosien 2010-2015 luvut ovat IMF:n ennusteita.

Epävarmuus heijastunut eri markkinoille

- S&P 500 -osakeindeksi
- Teollisuuden raaka-aineiden hintaindeksi (ilman energiaa)
- Raakaöljyn hinta

Lähteet: Bloomberg ja HWWI.

2. Rahoitusmarkkinakriiseistä toipuminen aina hidasta; nyt huomio valtionvelkamarkkinoissa

Velkakriisin anatomia

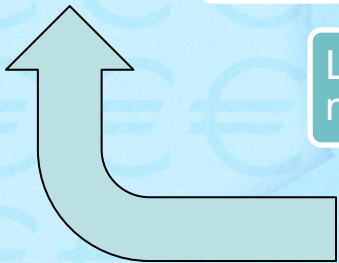
Velkaantuminen, kiinteistöhintojen nousu, ylikuumeneminen

Hintakupla puhkeaa, luottotappiot kasvavat, taantuma

Pankkikriisi, tappiot syövät pankkien omia pääomia

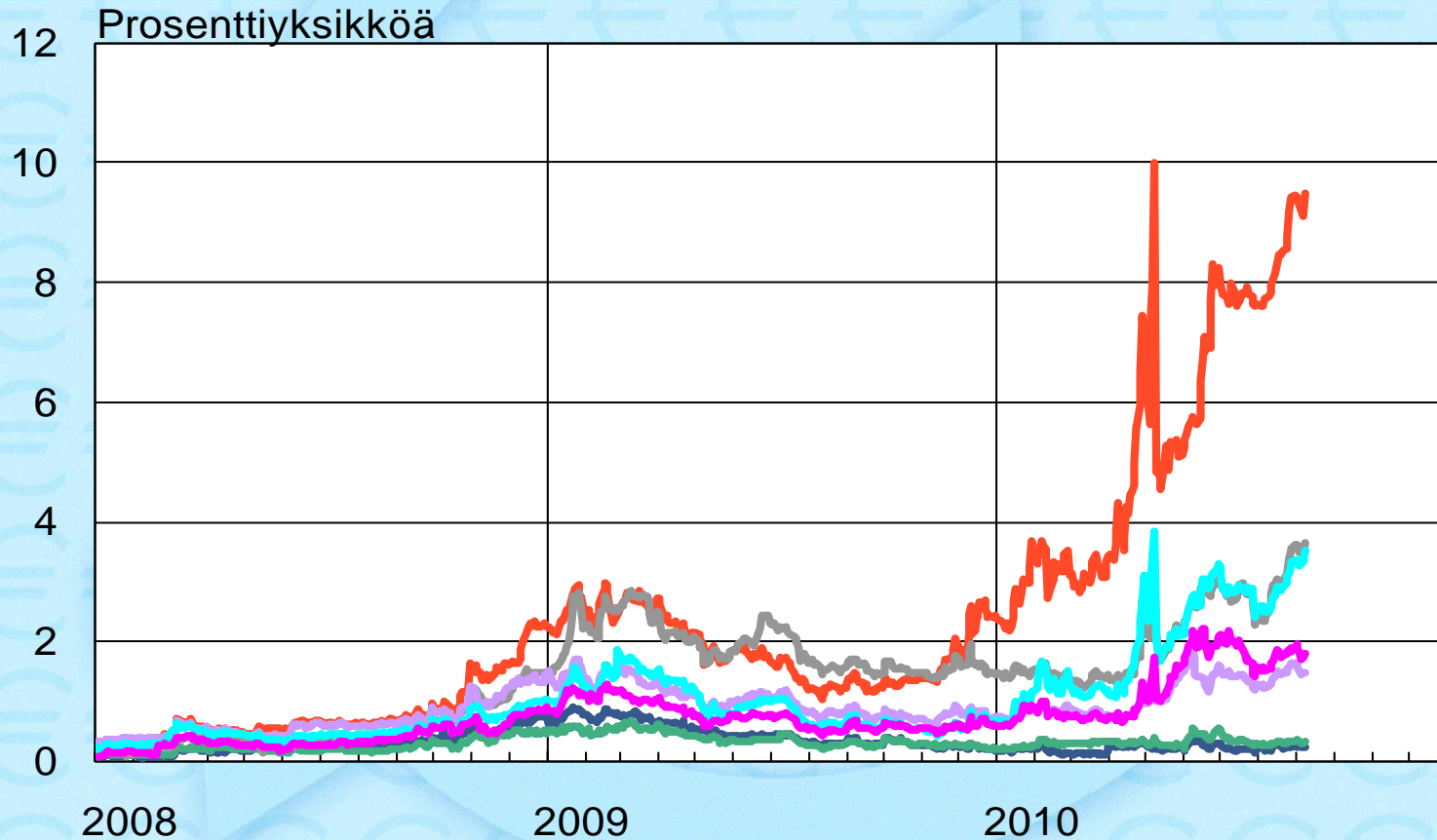
Luotonanto tyrehtyy, taantuma syvenee, verotulot vähenevät nopeasti

Julkisen talouden velkakriisi

Valtionlainojen korkoerot Saksaan kasvaneet

— Suomi — Ranska — Kreikka — Irlanti
— Italia — Portugali — Espanja

2008

2009

2010

Lainojen maturiteetti n. 10 vuotta.

Lähde: Bloomberg.

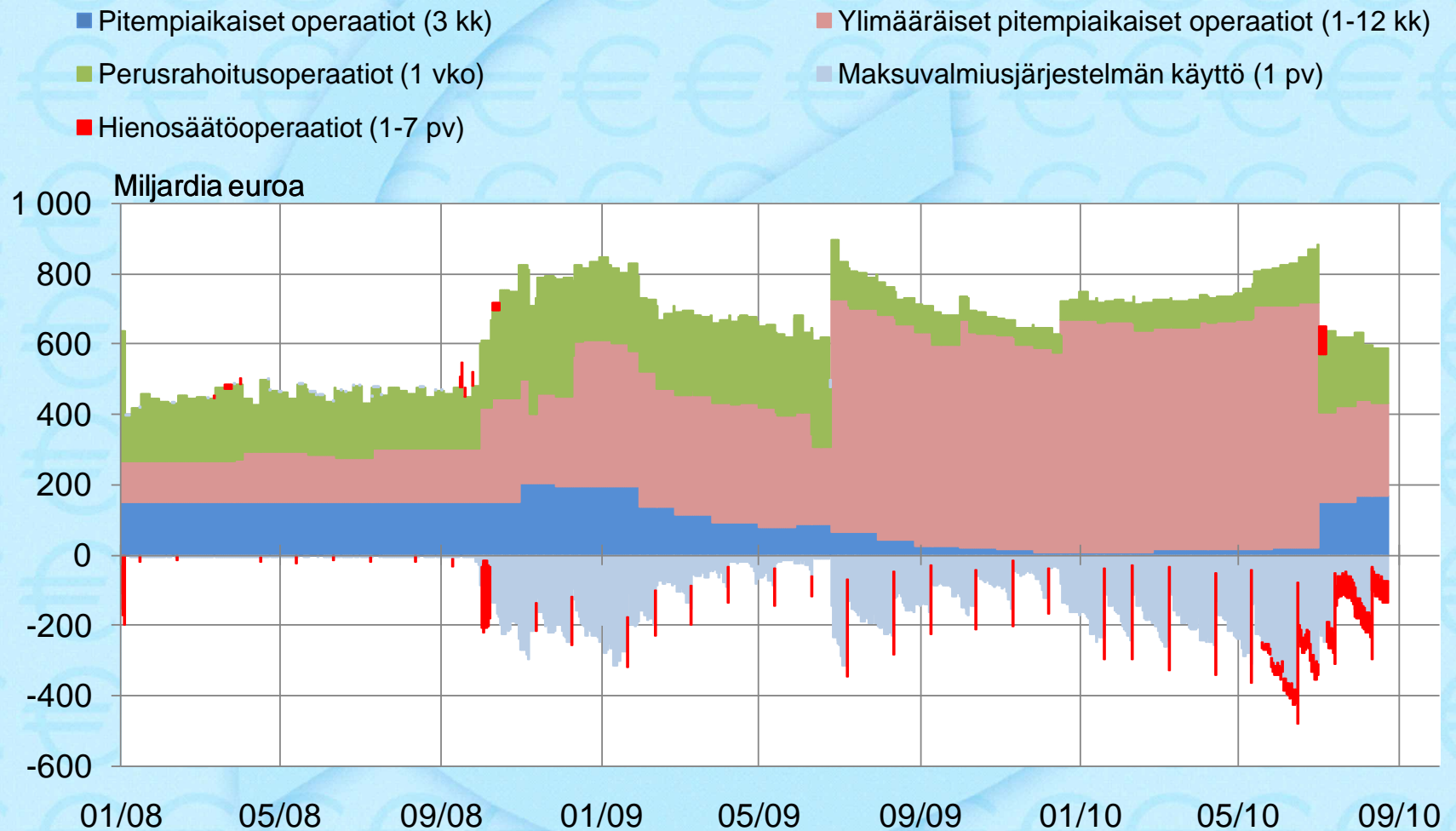
Valtioiden velkakriisi heiluttanut valuuttakursseja

— Dollari** — Jeni** — Euro* — Renminbi***

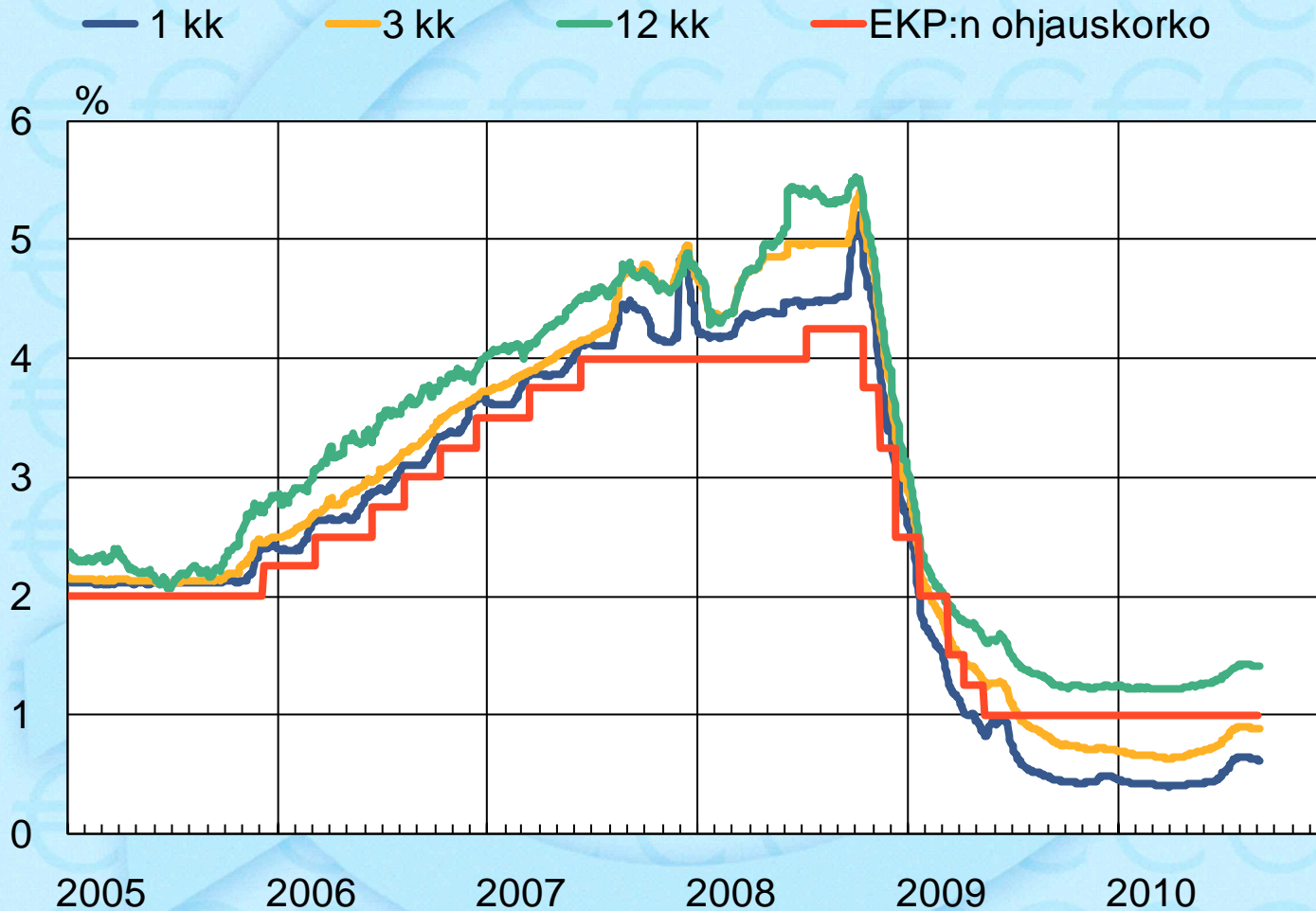
*Suppea indeksi **TCW-indeksi ***Laaja indeksi
Lähteet: EKP ja Bloomberg.

Pankkijärjestelmässä yhä runsaasti likviditeettiä

Lähde: Suomen Pankki.

Euroalueen rahamarkkinakorot pysyneet alhaisina

Lähteet: EKP ja Reuters.

Kuvion rahamarkkinakorot ovat euribor-korkoja.

3. Suomen talous elpyy vihdoin, mutta haasteet suuria

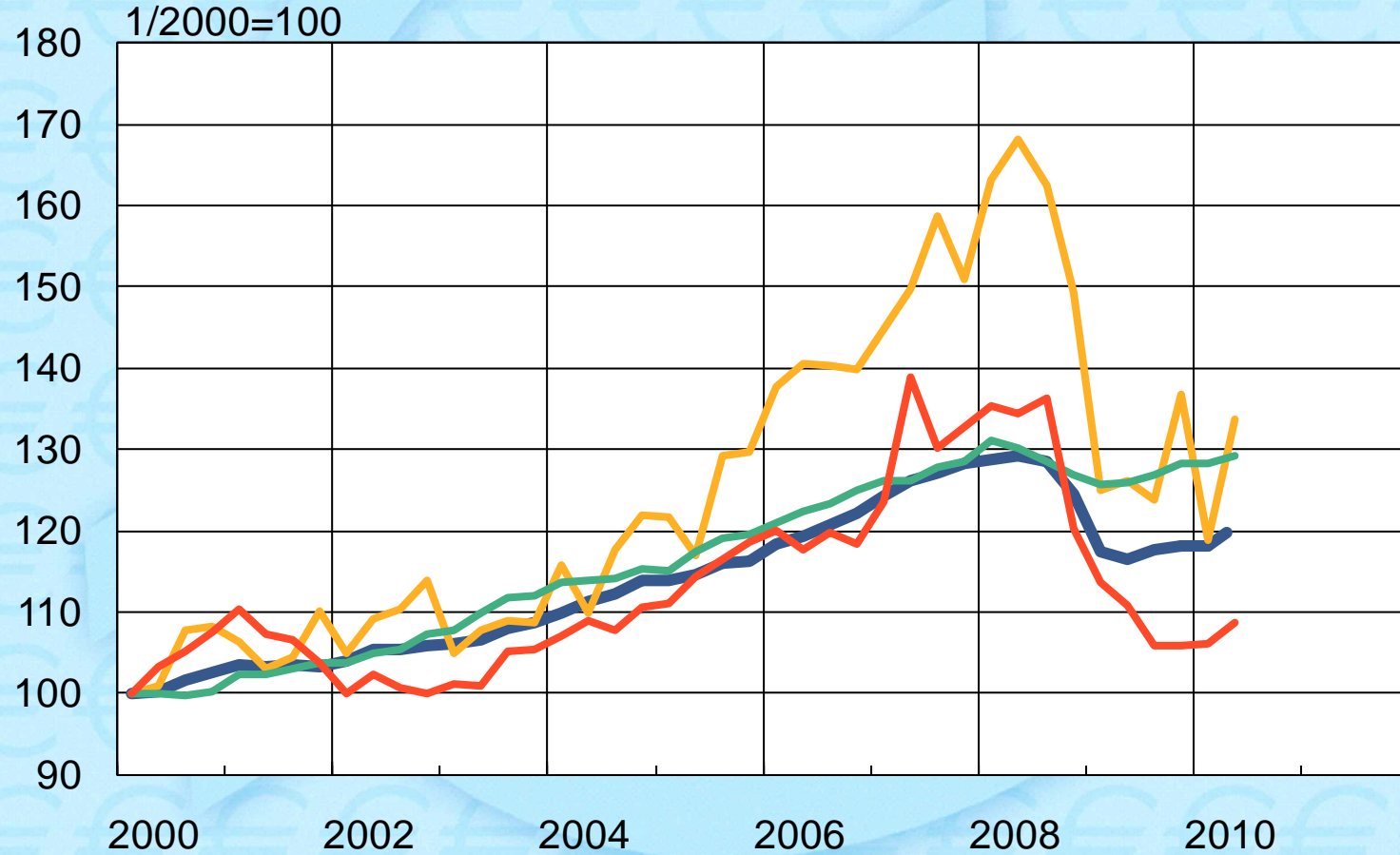
Bruttokansantuote kasvussa

Lähde: Tilastokeskus.

Vienti vetää elpymistä

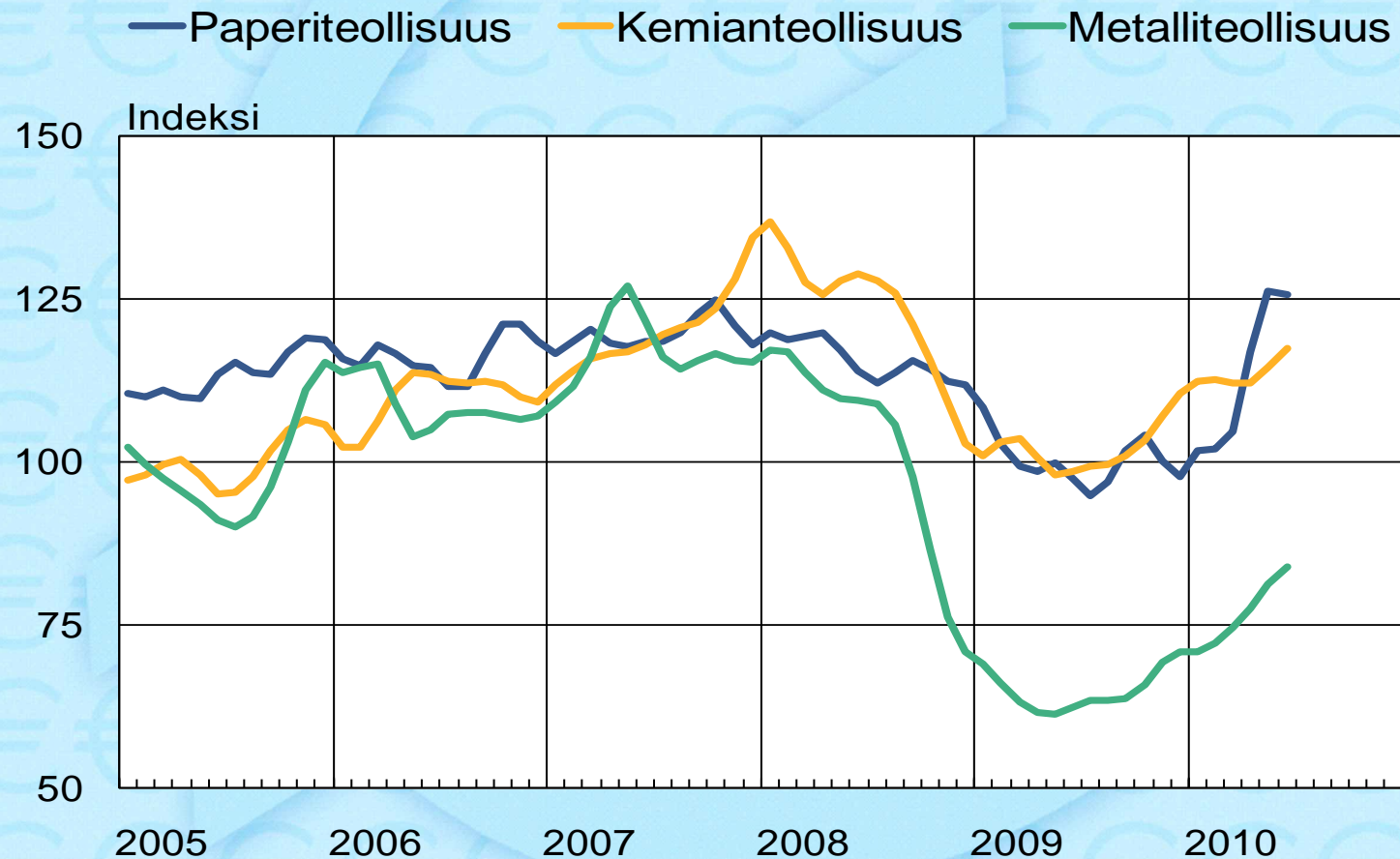
— BKT — Vienti — Yksityinen kulutus — Yksityiset investoinnit

Lähde: Tilastokeskus.

Paperi- ja kemianteollisuudessa tilauskanta parantunut, metallissa pohja ohitettu

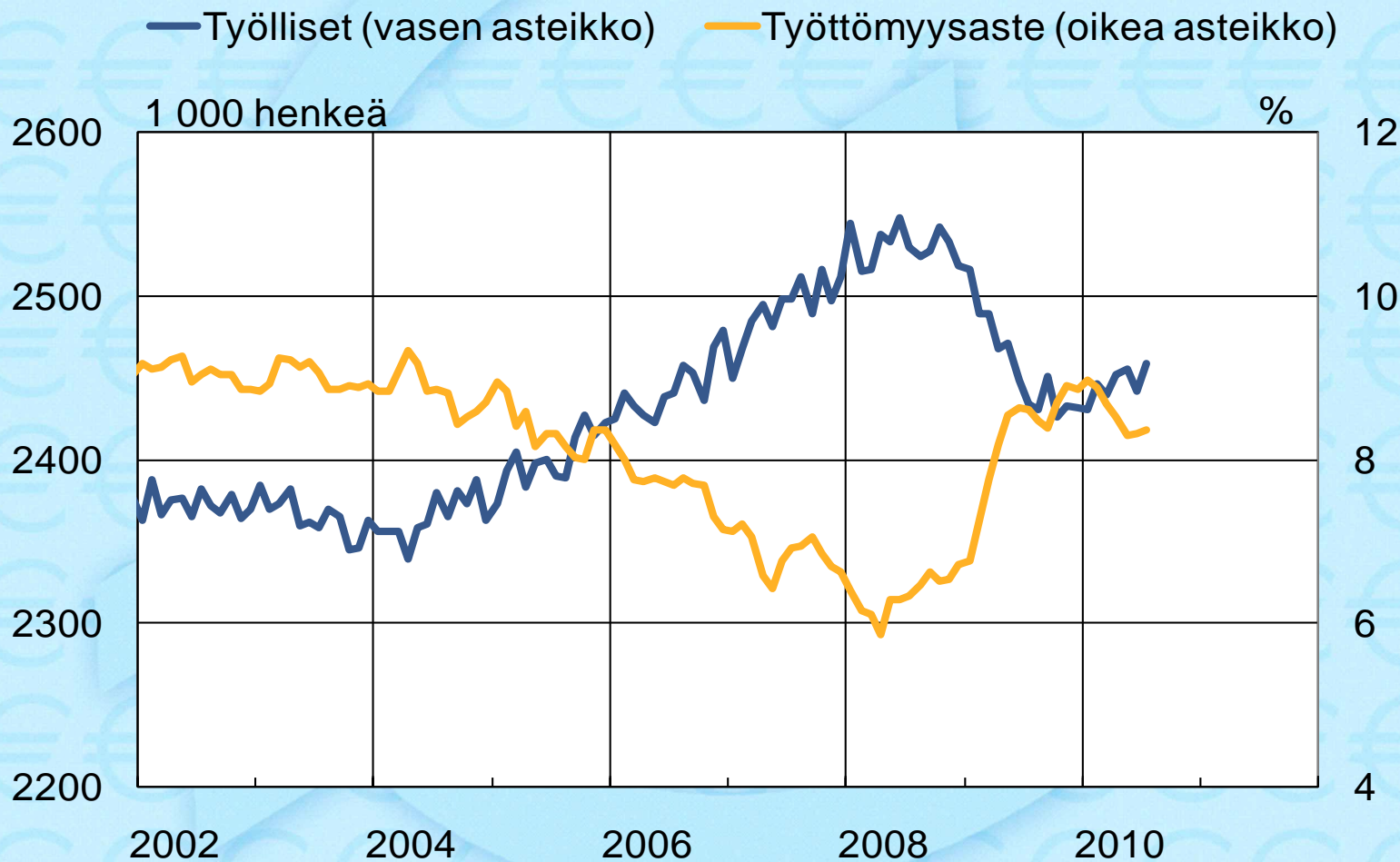
Uusien tilauksien arvo teollisuudessa

Lähde: Tilastokeskus.

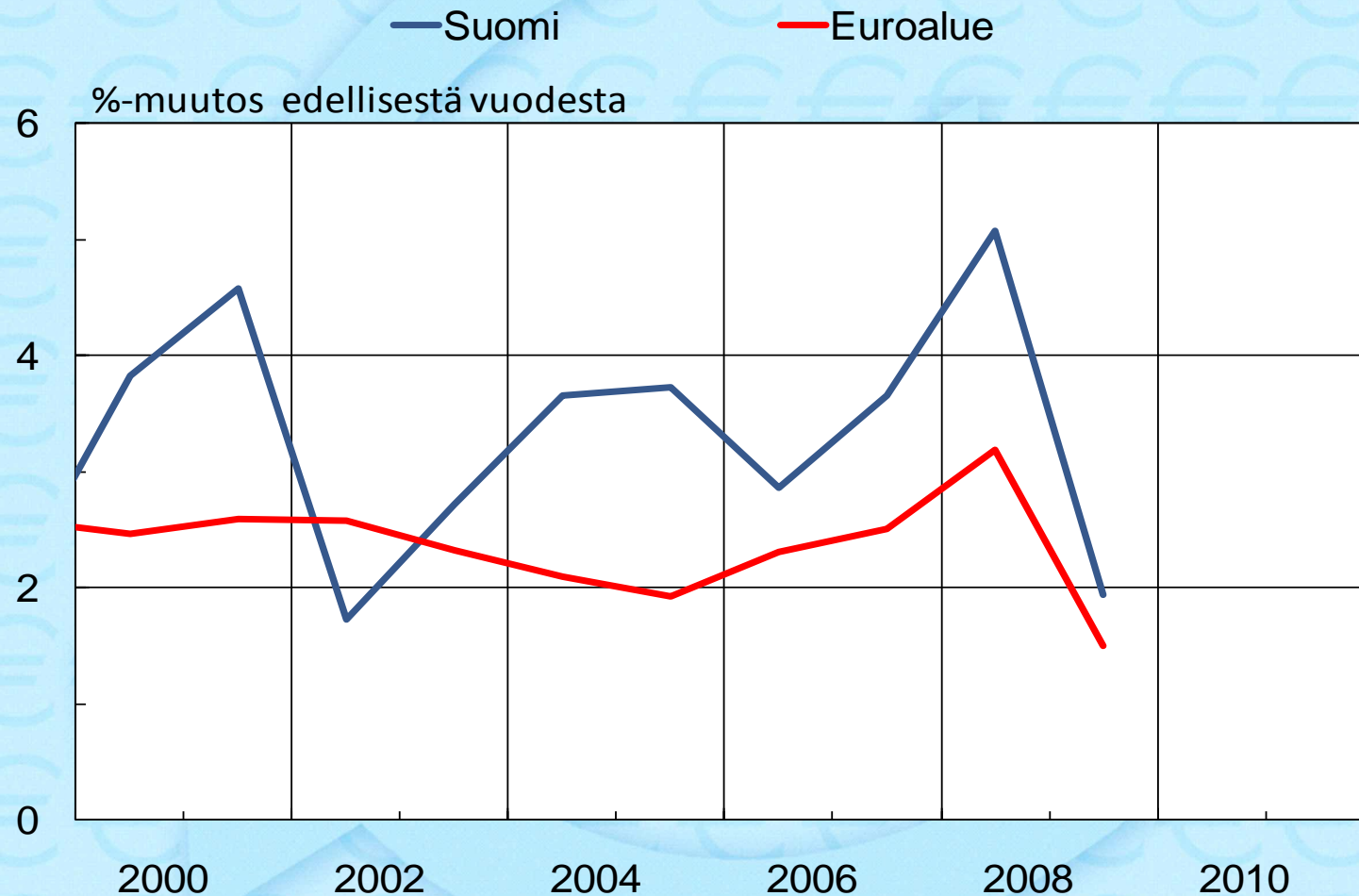
Käyrät kuvaavat uusien tilauksien arvon trendiä.

Työllisyys kehittynyt ennakoitua paremmin

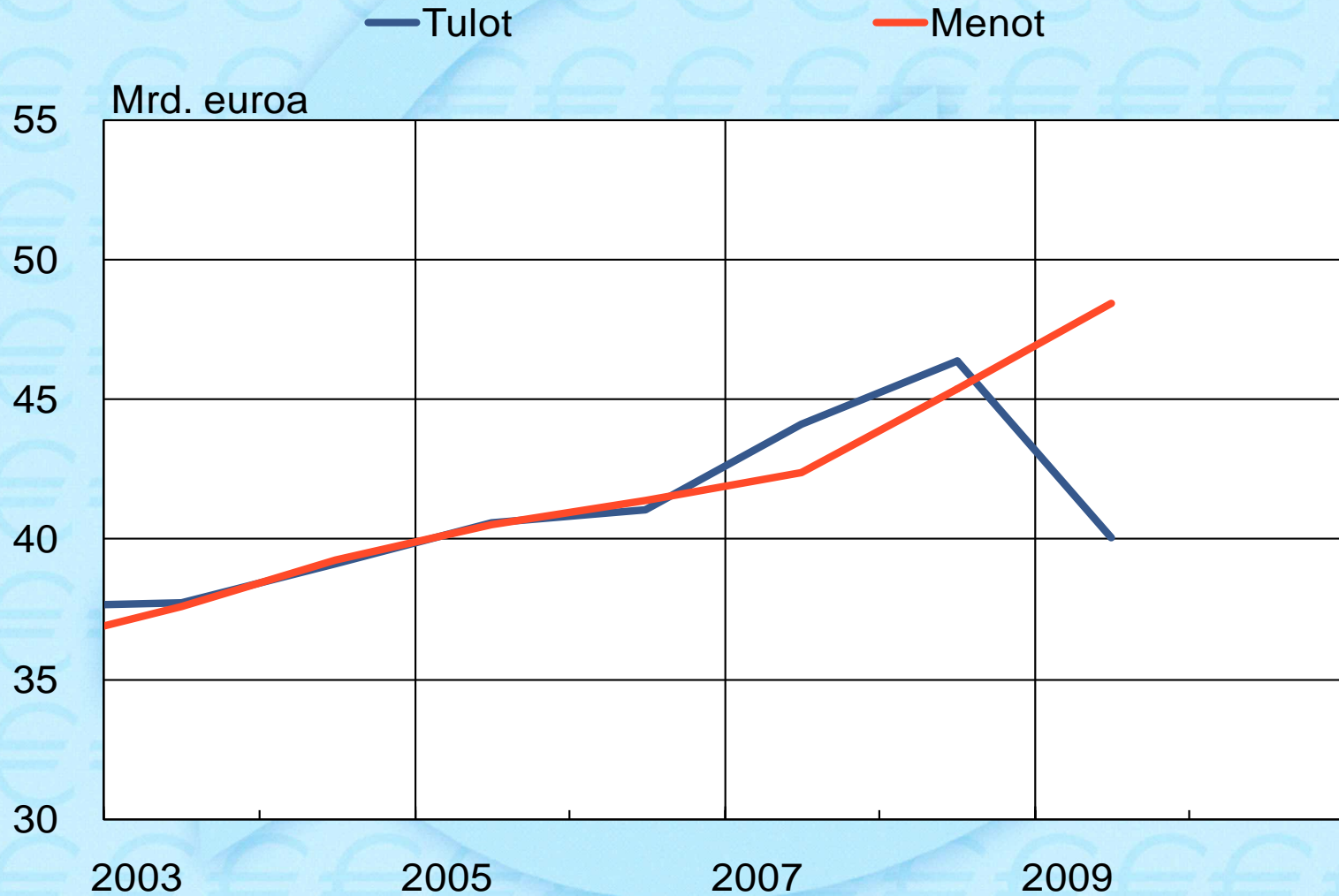
Suomen Pankin kausipuhdistamat luvut.
Lähteet: Tilastokeskus ja Suomen Pankki.

Työkustannukset nousseet Suomessa euroaluetta enemmän

Työkustannukset sisältävät palkat ja työnantajien sosiaaliturvamaksut.
Lähteet: Eurostat ja Tilastokeskus.

Valtiontaloudessa jyrkkä saksiliike

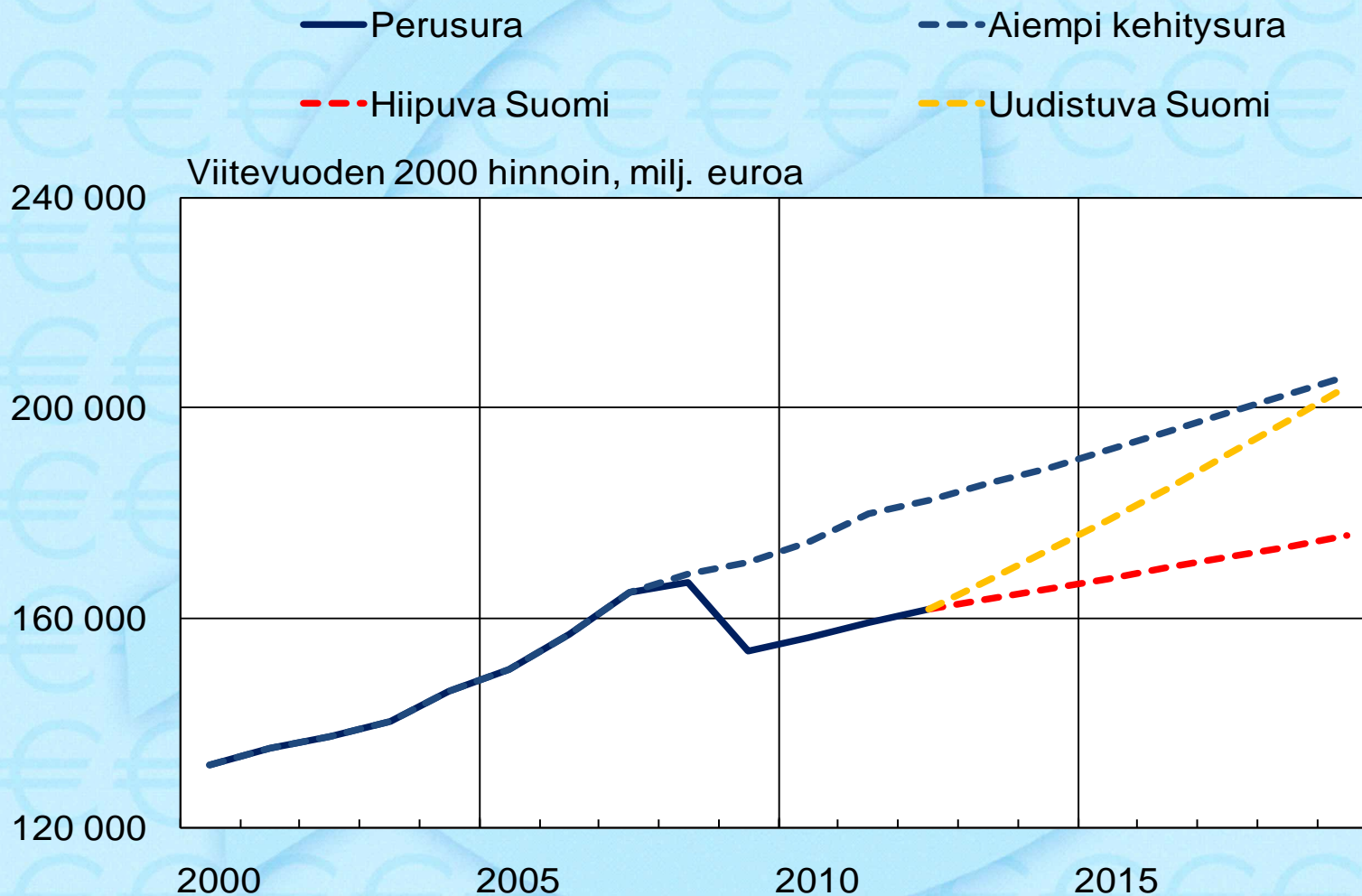

Lähde: Tilastokeskus.

Suomen kansantalouden haasteet suuria

- ◆ ***Talouden pidemmän aikavälin näkymät heikentyneet***
 - Osa kansantuotteen pudotuksesta uhkaa jäädä pysyväksi
 - Ikääntyminen osaltaan heikentää kasvuedellytyksiä jatkossa
- ◆ ***Paluu aiemmalle BKT:n kehitysuralle edellyttää työn tuottavuuden nostamista ja työn tarjonnan lisäämistä***

BKT:n vaihtoehtoisia kehitysuria

Lähteet: Tilastokeskus ja Suomen Pankin laskelmat.

Uudistuva Suomi

◆ **Talouden rakenteita uudistetaan**

- Työuria pidennetään alusta ja lopusta ja haetaan ratkaisuja työurien keskeytymiseen.
- Riittävästä kilpailusta pidetään huolta eri markkinoilla

◆ **Julkinen talous määrätietoisesti kestäväälle pohjalle**

- uudistuksilla nostetaan peruspalvelujen tuottavuutta
- julkisen talouden vakauttamisesta pitkäaikainen, yli vaalikausien ulottuva suunnitelma

◆ **Kilpailukyvyn ylläpitäminen yhteinen tavoite**

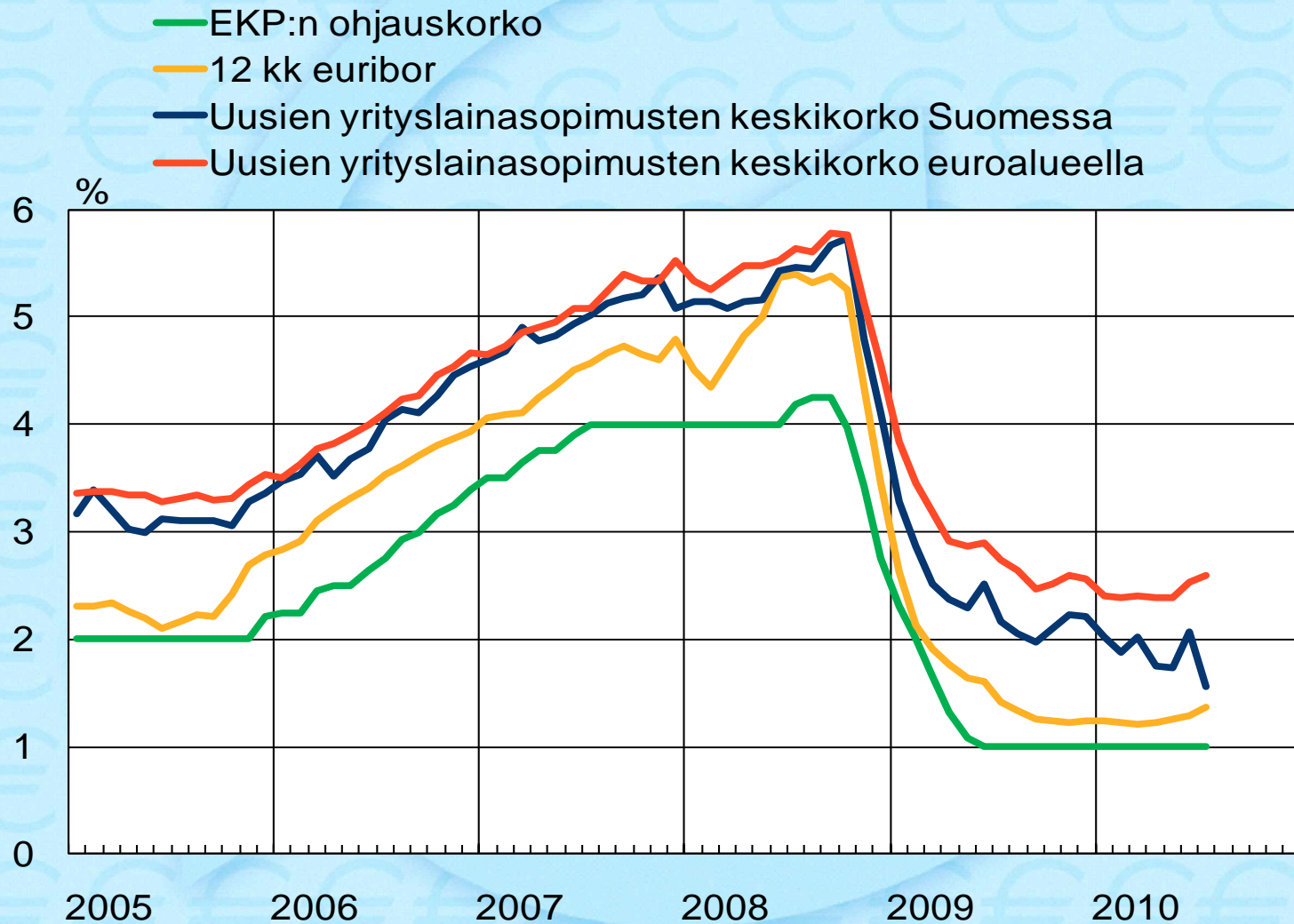
- Yhteinen raami ja paikallinen sopiminen palkanmuodostuksen lähtökohtina

➔ **Tuotantomennytykset kurotaan umpeen**

4. EKP:n rahapolitiikka välittyi Suomessa muita nopeammin korkoihin

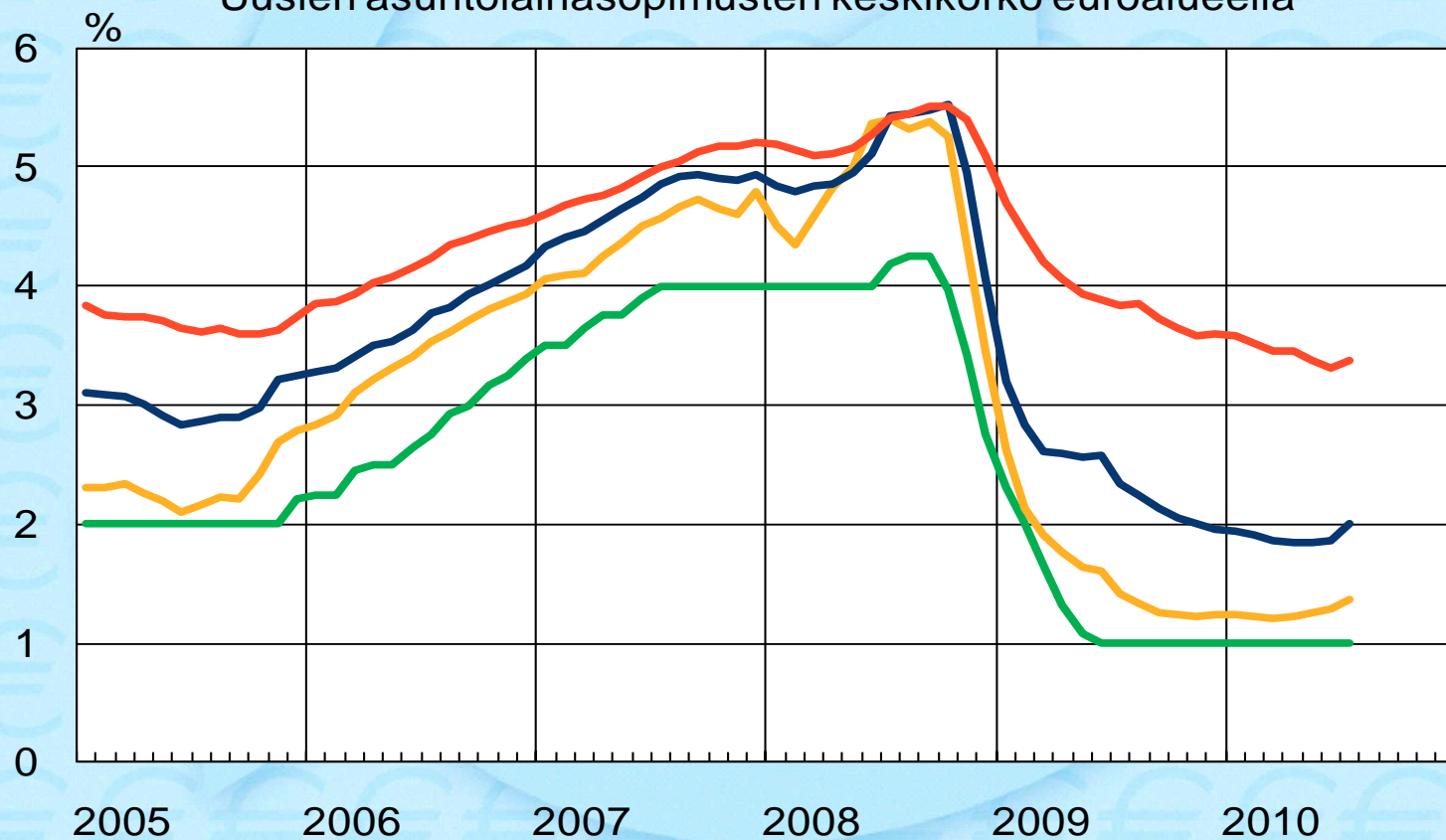
Uusien yrityslainojen korot matalalla tasolla

Lähteet. EKP, Reuters ja Suomen Pankki

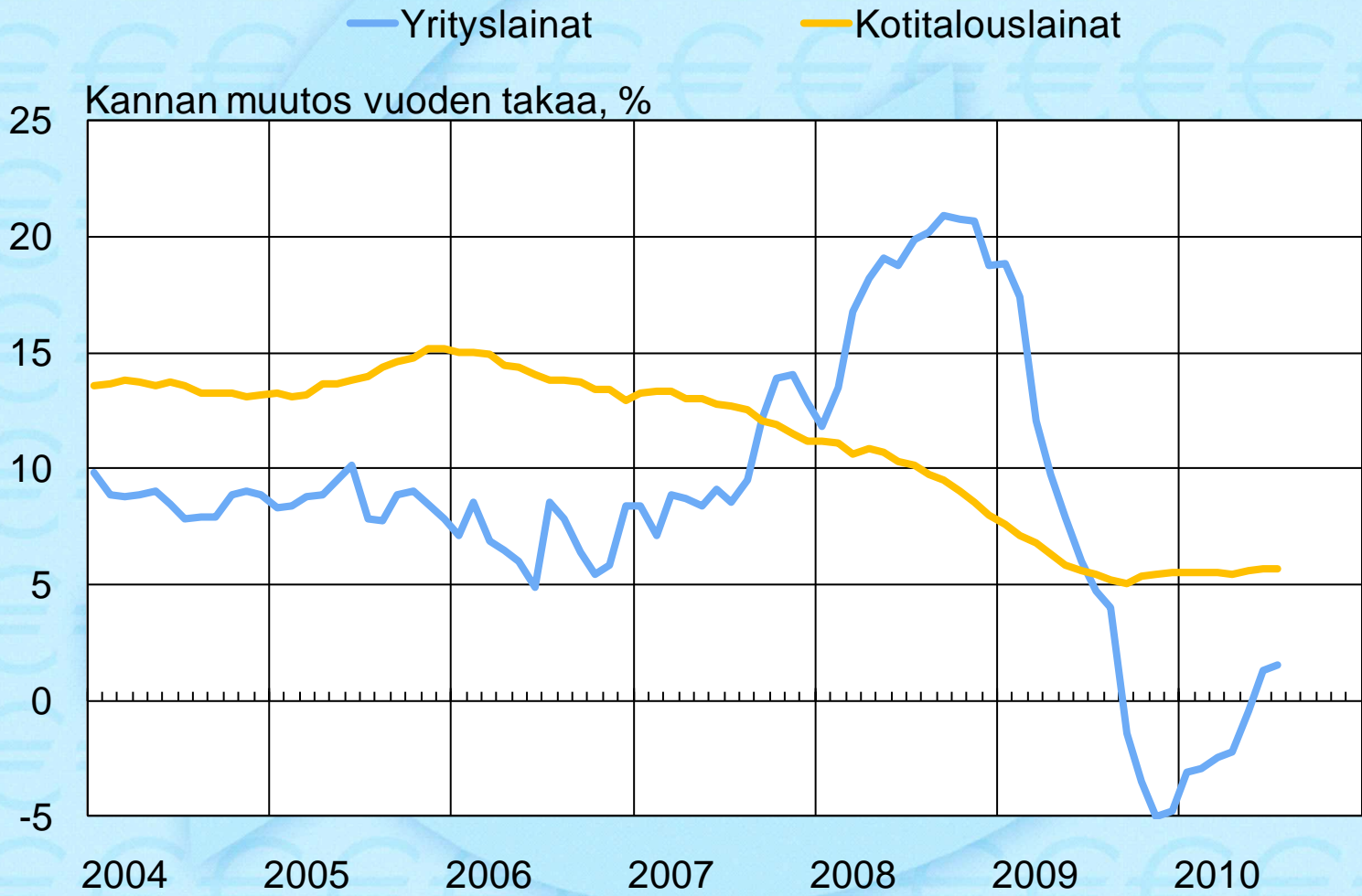
Uusien asuntolainojen korot Suomessa tuntuvasti euroaluetta alemmat

- EKP:n ohjaukorko
- 12 kk euribor
- Uusien asuntolainasopimusten keskikorko Suomessa
- Uusien asuntolainasopimusten keskikorko euroalueella

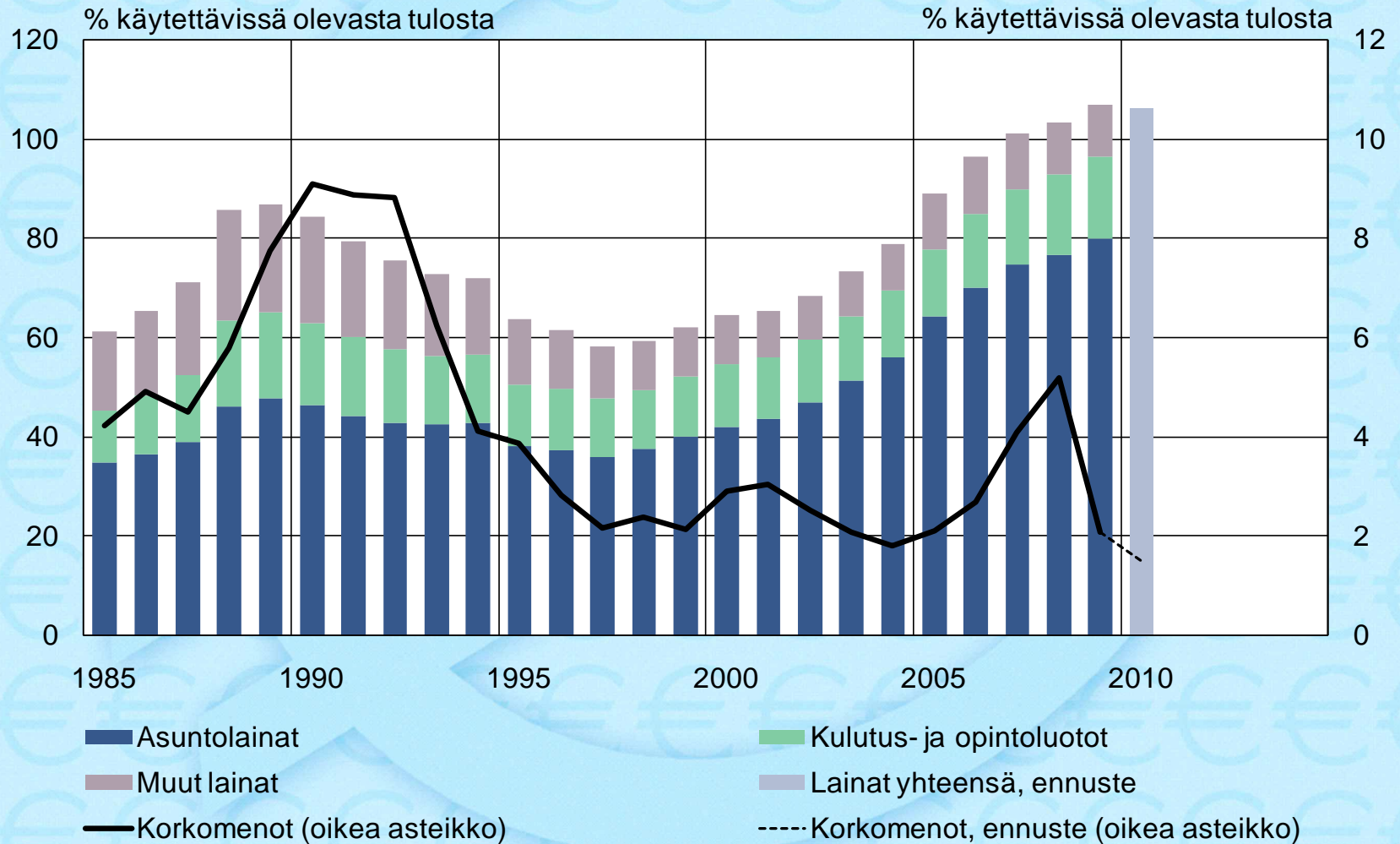
Lähteet: EKP, Reuters ja Suomen Pankki.

Lainamäärät kasvussa

Lähde: Suomen Pankki.

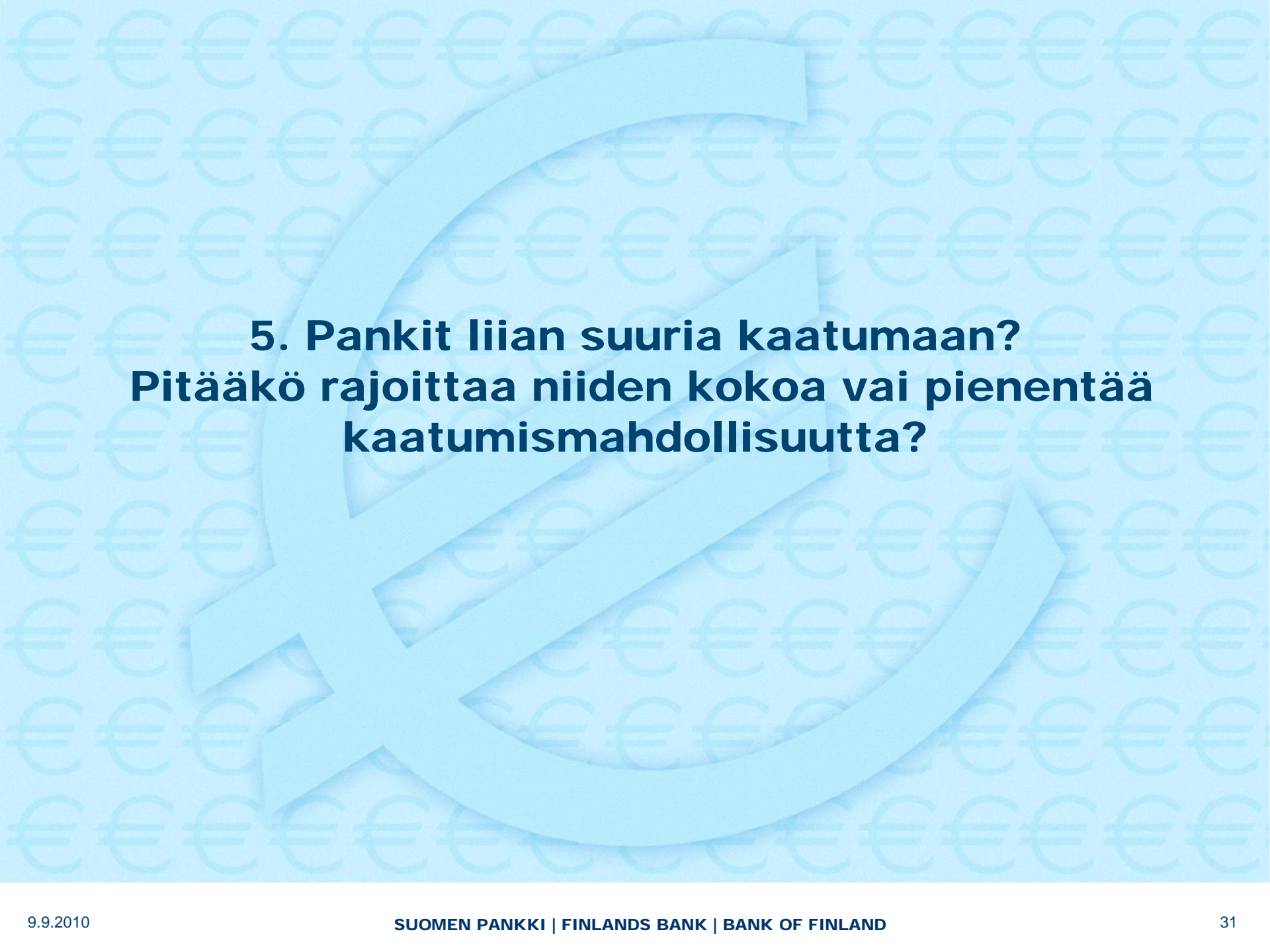
Kotitalouksien velkaantuminen kasvanut

Lähteet: Tilastokeskus ja Suomen Pankki.

Velkaantumisen riskeistä

- ◆ **Kotitaloudet**: *Korkojen nousu, työttömyys ja perhesuhteiden muutokset voivat johtaa velanhoito-ongelmiin*
 - Riittävät ”happotestit” korkojen nousun ja tulotason muutosten varalta
- ◆ **Pankit**: *Velanhoito-ongelmien yleistyminen voi muodostua uhaksi pankkijärjestelmän vakaudelle*
 - Riittävät ”happotestit” myös pankkien etu
- ◆ **Kansantalous**: *Velkaantuminen voi kiihdyttää mm. asuntohintojen nousua ja lisätä talouden haavoittuvuutta erilaisia häiriöitä kohtaan*

5. Pankit liian suuria kaatumaan?
Pitääkö rajoittaa niiden kokoa vai pienentää
kaatumismahdollisuutta?

Euroopan pankkien stressitesti lisäsi läpinäkyvyyttä

- ◆ ***Kesän 2010 stressitestin mukaan EU:n pankkijärjestelmä kestää talouden ja rahoitusmarkkinoiden sokkeja***
 - 91:stä testatusta pankista 7 jäi alle asetetun pääomarajan
 - Yhteenlaskettu pääomavaje oli 3,5 miljardia euroa
- ◆ ***Rajan alle jääneiden pankkien on kerättävä lisäpääomia tai turvauduttava julkiseen tukeen***
- ◆ ***Tärkeintä: Testin yhteydessä julkaistiin yksityiskohtaiset tiedot pankkien valtionvelkariskeistä***

Suomessa toimivat pankit ylittivät stressitestin 6 prosentin rajan reilusti

	Toteutunut ensisijainen vakavaraisuus 2009, %	Ensisijainen vakavaraisuus stressiskenaarion jälkeen 2011, %
OP-Pohjola	12,6	12,3
SEB	12,4	10,3
Nordea	10,2	10,1
Danske Bank	11,7	10,0
Handelsbanken	9,1	8,9

Mikä muuttuu Basel III:n myötä? Mitä vielä avoinna?

- ***Pankkien pääomavaatimukset nousevat***
 - Vaaditaan sellaista pääomaa, jolla voidaan korvata tappioita. Siirtymäajan pituus vielä auki.
- ***Pankeilta vaaditaan korkeampaa maksuvalmiutta***
 - Likviditeetti ja vakavaraisuus kaksosia; asiassa edetään, pitkät siirtymäkaudet.
- ***Pankeille asetetaan vähimmäisomavaraisuus-astevaatimus***

Mitä seuraavaksi Baselin uudistuksessa?

- ◆ ***Vaikutusarvioita analysoidaan***
 - Yleisvaikutelma: kielteisiä kasvuvaikutuksia ehkä yliarvioitu
- ◆ ***Vuoden 2010 loppuun mennessä:*** Uudistusten sisältö saa muotonsa
- ◆ ***Vuoden 2012 loppuun mennessä:*** Suurin osa uudistuksista voimaan, osalle pitkät siirtymäajat

Euroopan järjestelmäriskikomitea (ESRB)

- ◆ ***Perjantaina 2.9.2010 syntyi kompromissi järjestelmäriskikomiteaan liittyvästä lainsäädännöstä***
- ◆ ***Euroopan parlamentin äänestys syyskuussa***
- ◆ ***Toiminta alkaa 1.1.2011***
- ◆ ***ESRB:n tehtävänä on makrovakausero- valvonta Euroopan tasolla***
 - Järjestelmäriskien analysointi
 - Tarvittaessa riskivaroitukset ja toimenpidesuosituks- et

Kiitos!